

(Рукопис у Національному музеї укр. мистецтва у Львові); “Протестація” // Пам’ятки братських шкіл на Україні. – Київ, 1988. – С. 313-328.

Література: Возняк М. С. Письменницька діяльність Івана Борецького на Волині і у Львові. – Львів, 1954; Исаевич Я. Д. Преимущества первопечатника. – Москва, 1981. – С. 26, 49, 54, 61, 66, 67, 70, 71, 84; Мицько І. З. Острозька слов’яно-греко-латинська академія (1576-1636). – Київ, 1990. – С. 83; Науменко Ф. І. Педагог-гуманіст і просвітителі І. Борецький. – Львів, 1963; Українські письменники. Біобібліографічний словник: у 5-ти томах. – Київ, 1960. – Т. 1: Давня українська література (XI-XVIII ст.) / Уклад Л. Є. Махновець. – С. 216-221; Харлампович К. Западнорусские православные школы XVI и начала XVII века, отношение их к инославным, религиозное обучение в них и заслуги их в деле защиты православной веры и церкви. – Казань, 1898. – С. 307, 309, 310, 311, 329, 343, 352, 355, 358, 361, 367, 388-390, 394; Шинкарук В. І. Пам’ятки братських шкіл на Україні. Кінець XVI – поч. XVII ст. – Київ, 1988; Kossow S. Patericon.... – Kijów, 1635. – S.180.

Ігор Пасічник

Борискович Ісакій (Святогорець) (* ? – † 30.12.1643, Межигірський монастир)

Церковний та культурний діяч. Ісакій – чернече ім’я. Із наведених ним біографічних даних (у листі до Російського патріарха Філарета) видно, що був близьким до Александрійського патріарха *Мелетія Пігаса* (від нього одержав дияконське звання, називав себе його учнем), наступник якого *Кирило Лукаріс* надав йому пресвітерський ступінь. 15 років перебував в Афоні. У 1597 р. згадується як ігумен Степанського монастиря. Як такий, можливо, брав участь у Берестейському антиуніатському соборі 1596 року. Був посланий 1600 р. до Константинополя, Антіохії, Александрії, ймовірно, для узгодження дій проти уніатів. Повертаючись в Україну, за

дорученням *Мелетія Пігаса*, організував на Афоні серед співвітчизників відповідь на твір *П. Скарти* “Про єдність церкви божої”. Результатом стала поява наприкінці 1599-1600 рр. двох полемічних творів, у написанні яких брали участь Б. та *І. Вишенський* (інший погляд – автором є тільки *І. Вишенський*). Після повернення у 1602 р. став ігуменом *Дерманського монастиря*, маючи звання протосингела Александрійського патріарха. Реорганізував життя в монастирі, залучав до роботи в *Дерманському культурному осередку* різних діячів (у т. ч. *Іова Княгиницького*). Саме за цей час Дермань за короткий час став одним із найбільших культурних, освітніх, друкарських центрів України. Тоді було надруковано “*Лямент дому княжат Острозьких...*” (після 2.12.1603), “*Октоїх*” (12.09.1604), “*Лист... до єпископа Іпатія Потія*” *Мелетія Пігаса* (6.02.1605). Не раніше 15 лютого 1605 року Б. повертається в Степань. У 1614 р. знову відвідує Афон, у листі з якого називає себе колишнім проігуменом дерманським, не згадуючи Степань.

У 1617 р., будучи ігуменом Чернчицького монастиря, виступає одним із засновників Луцького Хрестовоздвиженського братства. У 1621 р. висвячений Єрусалимським патріархом Феофаном на луцько-острозького єпископа, при цьому був, судячи з підпису під інвентарем Степанського монастиря від 11 березня 1627 року, його ігуменом. Існує думка, що Б. міг бути автором твору “Совітованіє про благочестя”, який пов’язується з Луцьким Хрестовоздвиженським братством. Перебував у близьких стосунках з *І. Борецьким*, що, очевидно, вплинуло на вибір Б. для поїздки в Москву (1624). Помер у Межигірському монастирі.

Література: Исаевич Я. Д. Новые материалы об украинских и белорусских печатниках первой половины XVII в. // Книга. Исследования и материалы. – Москва, 1977. – Сб. 34. – С. 149-154; Кралюк П. М. Луцьке Хрестовоздвиженське братство. – Луцьк, 1996. – С. 25-28; 43-44; Його ж. “Совітованіє о благочестії”: контекст, ідеї, автор // Філологічні

